

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaina 25 c.

PIRMADIENIS — MONDAY, LAPKRITIS — NOVEMBER 10, 1980

NR. 263

L. K. B. KRONIKA Nr. 44

Tarybinėje mokykloje

(Tęsinys)

Seda (Mažeikių raj.), 1980 m. gegužės 4 d. rytą, 7:30 val. prižadino iš miego Sedos vid. mokyklos XI kl. mokinį Joną Račkaušką kažkokie nepažįstami žmonės. Atvykusieji paprašė jį sėstis į lengvąją mašiną ir padėti surasti vieną Sedos gyventoją. Tačiau išvažiavus lengvoji mašina pasuko Plungės link. Moksleivis prašė sustoti, bet vairuotojas neklusė. Staiga atidaręs dureles, šaukdamas: „Saugumas“, moksleivis šoko iš mašinos. Mašinoje sėdėjo 2 vyrai nesėkmingai bandė jį su laikyti. Gegužės 6 d. vėl anksti rytą, kai visa šeima buvo fermoje, jaunuolio kambaryje buvo padaryta krata. Kratą darantys asmenys parodė tik saugumiečių knygelių viršelius ir pasisakė esą iš Plungės saugumo. Moksleivis Jonas Račkauškas yra kaltinamas, kad organizavęs rožančių perdavimą Zemaičių Kalvarijoje, o taip pat kalbėjęs rožančių Sedos bažnyčioje (kasdien bažnyčioje rožančių kalba 10-20 vaikų). Krata buvo daroma chuliganiskais metodais: nepateiktas ordinas su prokuroro sankcija, nesurašytas kratos protokolai, kratoje nedalyvavo joks liudininkas. Atrodytų, kad tie du įvykiai — chuliganų darbas, jei neturėtų ryšio su jau anksčiau prasidėjusiu moksleivio persekiojimu mokykloje. Jonas Račkauškas mokykloje nuolat įžeidinėjamas. Direktorius Labžentis visuomenės mokslo pamokos metu, įvairiai išjuok-

damas tikinčiuosius, sakė, kad ypatingai nenekenčias kun. J. Kaudneko, nors jo nepažįstas. Moksleivis J. Račkauškas pastebėjo: „Direktorium, neapykantą draudžia tarybinė konstitucija“. Ipykęs direktorius, paėmęs už pakarpus jaunuolį, išvedė iš klasės. (Direktorius Labžentis už valstybinių lėšų grobystą yra pašalintas iš direktoriaus pareigų ir šiuo metu dėsto mokykloje visuomenės mokslą — tarybinę moralę).

Už tai, kad J. Račkauškas kelis draugus nusivedė į bažnyčią, jam grasinama, jog nebus leista laikyti abiturus egzaminai arba jų metu sukirsią. Gegužės 12 d. apsvaiginti moksleivio elgesiiu surengtas jungtinis Sedos apylinkės ir miesto posėdis. Posėdyje dalyvavo apylinkės pirmininkas Petrus, miesto pirmininkas Ramanauskas, mokyklos direktorė Butkutė, pavaduotoja Plekaitienė, mokyt. Sperauskas ir Petrauskienė ir 6 tėvų komiteto nariai. Jaunuoliui buvo leista kalbėti tik 5 minutes, tačiau ir to užteko, — visi galėjo padaryti išvadą, jog moksleivis persekiojamas neteisėtai ir nuolat grubiai įžeidinėjamas.

Tikinčiojo jaunuolio kovą su bedviaviais apskunkina tai, kad toje kovoje visiškai nepalaiko vietos klebonas kun. Petras Serapinas, kuris pats deda pastangas, kad prie altoriaus nebūtų vaiku.

(Bus daugiau)

Prezidentu išrinktą respublikonų partijos Ronaldą Reaganą aplankė buvęs respublikonų vyriausybės valstybės sekretorius Henry Kissinger. Jis jau pakviestas į naujosios vyriausybės užsienio reikalų patariamąją tarybą.

SUNKU PATENKINTI IRANO SĄLYGAS

Bijoma sūsti kai kuriuos ginklus

Washingtonas. — Valstybės sekretorius Warren Christopher beveik kasdien susitinka su Irano interesams Amerikoje atstovaujanti Alžiro ambasadoriumi Redha Malek. Vyksta pasitarimai dėl Irano paskelbtų reikalavimų Amerikai. Iranui aiškinama, kad prezidentas nesunkiai gali pažadėti nesikišti į Irano reikalus. Daug sunkiau išpildyti kitus tris reikalavimus: sugrąžinti šacho ir jo šeimos užsienio turimus turtus; atsisakyti visų Amerikos biznio įmonių, bankų ir privačių asmenų ieškinių Irano vyriausybei už padarytus nuostolius; atiduoti Amerikos bankuose užšaldytą jo pagrobimo lėšas. Ira no parlamento vicepirmininkas pasakė spaudai, kad, jei Amerika norėtų, įkautus galėtų atgauti per 24 val. Valstybės departamentas bando įtikinti Teherano vyriausybę, kad prezidentas negali, pagal Amerikos konstituciją ir teisingumo įstatymus, vienu parašu atsaukti visų amerikiečių ieškinių, kompensacijos reikalavimus. Tam reikės kreiptis į teismus, o tokios procedūros ilgai trunka.

Irano spauda ir aukšti pareigūnai jau pradėjo kaltinti naujai išrinktą prezidentą Reaganą. Premjeras Rajai pasakė, kad Reaganas mėgsta ginčytis, jis gali padidinti Amerikos paramą Irakui. Premjeras pavadino Reaganą „kauboju mi, fašistu, kuris mano, kad jis veda karves“.

Kiek šviesesnė, padrašinanti mintį metė Irano valstybinio banko direktorius Ali Reza No

bari, sakydama, kad Iranas neatsisako sumokėti savo skolų už sieniam. Iranas esąs skolingas Vakarų bankam apie 2 bil. dol., tačiau vien Amerika skolinga Iranui 2,5 bil. dol. už gautą naftą ir nepristatytus ginklus. Irano vyriausybė įsakė visiems piliečiams per 6 dienas atiduoti valdžiai savo turimą užsienio valiutą, už kurią bus sumokėta Irano pinigais. Po šešių dienų užsienio valiuta bus laikoma nelegalia kontrabanda ir jos savininkai bus baudžiami.

Valstybės departamente kalbama, kad vyksta pasitarimai, ar galima Iranui sūsti vadinamus puolamuosius ginklus. Yra nuomonių, kad kai kurias jau nupirktų ginklų rūšių reikėtų sustabdyti.

Tarp šacho pirktų ir užmokėtų ginklų yra galingos „Harpoon“ raketos, skirtos karo laivams. Iranas pirkė daug ginklų su keliančias CBU bombas (Cluster Bomb Unit). Tai daugybės bombų bombelių „kekė“, kuri, išmesta iš lėktuvo, išsiskirsto į atskiras granatas, o šios sprogsta apie 5 pėdas nuo žemės. Kiekvienoje granatoje yra tūkstančiai mažų skeveldrų, aštrių fragmentų, kurie kelia į visas puses. Šios bombos tirštai apgyventuose miestuose galėtų užmušti tūkstančius gyventojų. Šios bombos skirtos kariuomenės koncentracijoms pulki. Didelį triukšmą kongrese sukėlė šių bombų pardavimas Izraeliui, kuris jas panaudojo 1978 m. Lebanono puolimui.

Tarp Irano pirktų ginklų yra ir modernios „Phoenix“ raketos, šaudomos iš lėktuvų F — 14. Šios lėktuvo nešamos raketos ga-

Irane suimtas buvęs ministeris

Washingtonas. — Valstybės departamente spaudos ryšininkas John Trattner pareiškė, kad jau paruoštas Amerikos atsakymas į Irano sąlygas įkaltams paleisti. Jis nurodė, kad visiškai atmetamas Irano sumanymas paleisti įkaitus dalimis. Bus reikalaujama juos paleisti visus kartu. Vyriausybė informuoja apie derybų eigą ir naujai išrinkto prezidento Reagana štabą.

Iš Irano pranešama, kad ten suimtas buvęs užsienio reikalų ministeris Sadegh Ghotbzadeh už valstybinės televizijos programų kritiką. Jis pasisakė prieš islamo fundamentalistų partijos liniją. Teherane vykstantios rimtos varžybos tarp fanatiškų islamo dvasiškių grupių ir nuosaikių revoliucijos rėmėjų, kuriems vadovauja prezidentas Bani Sadras. Iš fronto ateinančios žinios kalba apie varžybas dėl galios tarp reguliarios kariuomenės vadų ir musulmonų dvasiškių vadovaujant „revoliucijos sargų“. Sakoma, kad revoliucijos sargų vadus įsako kariuomenės brigadai išsiveržti iš apsupto Abadano miesto. Šią brigadą visiškai sunaikino irakiečių jėgos. Nors teoretiškai vyriausiu kariuomenės vadu yra Bani Sadras, dvasiški mulos bando diktuoti kariuomenės vadams. Vyriausybės karo jėgų taryboje, šalia štabo viršininko gen. Fallahi, gynybos ministerio pulk. Fakuri ir prezidento Bani Sadro didelę įtaką turi ajatolos Khomeinio atstovas dr. Chamran.

li vienu metu pulti šešis prieš lėktuvus, juos sekti, kol lėktuvas sunaikinamas.

Lenkų — sovietų karo pratimai

Varšuva. — Lenkijos vyriausybė paskelbė, kad Lenkijoje prasidėjo jungtiniai Lenkijos ir Sovietų Sąjungos karo pratimai. Lapkričio 12 d. laukiama naujų lenkų darbininkų streiko. Komunistų partijos vadas Kania pareiškė, kad vyriausybė reikalauja, kad naujųjų darbo unijų statute būtų pabrėžtas komunistų partijos vaidmuo unijų veikloje. Dėl šio pareiškimo Gdanske streiką jau paskelbė mokytojų sąjungos skyrius ir medicinos darbuotojai. Vieną valandą jau streikavo ir transporto darbininkai.

Pikta maršalo Ustinovo kalba

Maskva. — Bolševikų revoliucijos metinių parade Sovietų Sąjungos gynybos ministeris maršalas Ustinovas tvirtino, kad „Amerikos imperializmas ir agresyvusis Nato blokas siekia įstumti žmonių į naująjį šaltąjį karą“. Jų intrigos verčia sovietus stiprinti savo valstybės gynybą. Sovietų Sąjunga niekad nepriims antrosios vietos karinėje galybėje, pasakė maršalas.

Washingtono sovietų ambasadoriaus Dobrynino bankete dalyvavo apie 1,000 svečių, jų tarpe buvęs prezidentas Nixonas, buvęs valstybės sekr. Kissingeris.

Daugiau bedarbių

Washingtonas. — Darbo departamento statistikos biuras paskelbė, jog spalio mėn. didelių prekybos kainos pakilo 0,8 nuoš., o bedarbių nuostimis pasiekė 7,6 nuoš. Illinois valstijoje bedarbių nuostimis didėnis ir siekia 9,2, kada rugsėjo mėn. jis buvo 8,8 nuoš.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Britanijos vyriausybės pareiškė, kad Britanija dalyvaus Madrido konferencijoje, kuri turi prasidėti šią savaitę, nors komunistinės valstybės ją ir boikotuotų.

— Amerikos Nacionalinė Bažnyčių taryba paskelbė, jog reiktų pripažinti Palestinos Laisvimo organizaciją. Tas pareiškimas supykino žydų organizacijas.

— Kinija paskelbė, kad „keturių gaujos“ teismas vėl atidėtas. Kinijoje lankosi Jugoslavijos prezidentas Veselin Djuranovic. Kinai paaiškino jugoslavų delegacijai, kad teismo atsakomybėn traukiama Mao Tse Tungo našlė tarymuose labai kietai laikosi ir neprisipažįsta planavusi nuversti komunistinę vyriausybę.

— Pakistanas pasiskundė Jungtinėse Tautose dėl sovietų helikopterų puolimų. Helikopteriai paskutinį metu apšaudė du pasienio punktus, du kaimus ir vieną afganų pabėgėlių stovyklą.

— Liuksemburgo princas Henris, 25 m., kunigaikštystės sočio ipėdinis, ateinantį pavasarį ves Maria Terese Mestre, gimusią Kuboje, Šveicarijos pilietę. Jos tėvai iš Kubos pabėgo 1959 metais.

— Portugalijos prezidentas Antonio Eanes paskelbė, kad jis pasitraukia iš kariuomenės štabo viršininko pareigų. Jis kandidatuoja vėl į prezidento vietą gruodžio 7 d. Jį remia kairiosios Portugalijos partijos.

— Čekoslovakijoje 10 mėn. kalėjimo bausme nuteistas muzikinės grupės narys Karel Soukup, už programos atlikimą draugo vestuvėse. Grupė uždrausta, nes ji rėmė „Charta-77“ organizaciją.

— Irakas paskelbė, kad jis ateityje nebebus tarptautinei inspekcijai tikrinti savo atominės laboratorijos ir urano reaktoriaus.

— Jungtinių Tautų komitetas pasmerkė Pietų Afriką už rasinę apartheid politiką ir pasiūlė skekelti P. Afrikai diplomatinį, ekonominį, politinį boikotą. Rezoliucijoje Vakarų valstybės smerkiamos už ryšius su P. Afrika palaikymą.

— Amerikos skautų nacionalinio štabo rūmai Irving, Texas, nukentėjo nuo gaisro, nuostoliai siekia 1 mil. dol.

— Izraelio karo lėktuvai bombardavo Libano penkis palestiniečių stovyklas.

— Trys vyrai pagrobė Venecuelos keleivinį lėktuvą ir nukreipė jį į Kubą.

— Maisto ir vaistų administracija paskelbė, kad nuplikusių vyrų naudojami plaukams atauginti įvairūs vaistai neveikia ir siūloma juos uždrausti.

Amerikos kariai vyksta į Egiptą

Washingtonas. — Pentagonas paskelbė, kad šią savaitę į Egiptą bus perverstas apie 1,400 karių dalyvis iš Greito reagavimo divizijos, kurioje yra nemažai 101-sios parašutininkų divizijos karių. Egipte bus atliekami, kartu su egiptiečiais, kariniai pratimai, kurie truks dvi savaites. Kartu su kareiviais į Egiptą vyksta ir 8 A-7 karo lėktuvai.

PADĖTIS LENKIJJOJE

Derlius blogas, mažėja darbo našumas

Varšuva. — Darbininkų neramumai Lenkijoje pakenkė ekonominiams atsigavimui, kurį vyriausybė pažadėjo. Ruggiūčio mėn. streikai ir kitos priežastys sumažino pramonės gamybą 12 nuoš. Tas vyriausybei kainavo daugiau 1 bil. dol. Valdžios pažadai pakelti darbininkų algas kai nuos dar 3,7 bil. dol. Darbo našumas visose pramonės srityse pastebimai nukrito.

Visi šie nemalonumai prisidėjo prie jau metų pradžioje pasireiškusių sunkumų dėl didelių Lenkijos skolų užsieniams. Sakoma, kad skolos siekia apie 20 bil. dol. Prasidėjus darbininkų neramumams, Lenkija gavo 1,2 bil. dol. iš 25 Vakarų Vokietijos bankų, gavo 325 mil. dol. iš Amerikos bankų grupės, šalia 670 mil. dol. JAV kreditų įvairioms pirk. Specialistų nuomone, šios paskolos ir kredita tik atitolina Lenkijos dar didesnę krizę, nes už paskolintus pinigus tenka mokėti nuostimčius.

Naujų unijų kūrimas ir ginčai su komunistų partija labai nuėmė darbo našumą. Sakoma, kad lenkų pramonė dirba 85 nuoš. pajėgumu. Naujasis lenkų plana vimo viršininkas Henrik Kisiel bando keisti Lenkijos ekonominę sistemą, kuri būsianti panaši į Vengrijos ar Jugoslavijos. Vyriausybės planams labai kenkia ir blogas žemės ūkio derlius. Bulvių nuėmė 30 nuoš. mažiau. Cukrinių runkelių derlius 300,000 tonų mažesnis už pernai metų. Šiais metais lenkai gaus nedaug mėsos, net 200,000 tonų mažiau negu pernai. Gali tekti mėsos produktus normuoti, ko unijos ir rei kalauja. Šalia mėsos teks įvesti ir cukraus bei sviesto korteles.

Trūkumai kelia darbininkų nepasitenkinimą, mažėja darbo našumas, kyla reikalavimai. Vyriausybė pažadėjo darbininkams 12 nuoš. algų pakėlimus, pažadėjo ateinančiais metais penkių darbo dienų savaitę, tačiau streikotojai mano, kad pažadėta daugiau, negu bus įmanoma įvykdyti.

Šalia ekonominių sunkumų auga politinis netikrumas, kaimyniškumo baimė. Lenkai prišimena, kad prieš 12 metų Kremliaus bosai buvo išskvię Čekoslovakijos komunistų vadą Aleksandrą Dubčeką paaiškinti, kas ten Čekoslovakijoje vyksta, koks ten „aušta pavasaris“, koks gimsta komunizmas „su žmogišku veidui“? Po pasitarimų ir sovietų paramos pažadų praėjo trys savaitės ir sovietų tankai įre dėjo į Čekoslovakiją. Lenkiją ypač puolą Rytų Vokietijos spauda ir partijos vadas Honeckeris, net įsako suvaržyti Lenkijos — R. Vokietijos sienos pervažiavimą.

Lenkijoje kalbama, kad Kremliaus vadai išpėjo partijos vadą Kanių ir premjerą Pinkowskį: „Su sitvarkykite su tom savo unijom, arba bus blogai“.

Lenkai jau atvirai kalba apie galimą sovietų kariuomenės išsiškimimą, apie „tankų atvykimą“. Nors Lenkijoje sovietų kariuomenė jau laikoma, tačiau ji bando labai diskretiškai nesirodyti viešose vietose, savo galios nedemonstruoti. Lenkijos įvykių puolimai R. Vokietijos ir Čekoslovakijos spaudoje nemurimo. Čekų „Rude Pravo“ neseniai pavadino Lech Walesą, naujujį darbo unijų vadą, „nieko neišmanančiu karštakošiu, kuriam patarimus duoda kontrrevoliucijonieriai, planuodami nuversti valdžią“.

Neseniai vykusiam Lenkijos seimo posėdyje stebėtojų balko ne buvo daug Rytų Europos sate litų diplomatų, kurie užsirašinėjo kalbas, sekė sesijos eiga.

Lenkai geležinkeliečiai ant prekių vagonų, einančių į Sovietų Sąjungą, užtepė žodį „Solidarnosc“ (taip vadinamos naujosios unijos). Pasienyje sovietų valdininkai šį žodį rūpestingai uždažo. Lenkų vyriausybė vis daugiau nervinasi dėl užsienio spaudos aprašymų. Britanijos, Prancūzijos, Vakarų Vokietijos ambasados keliskart buvo išpėtos dėl radijo stočių programų, kurios vadinamos kišimusi į Lenkijos vidaus reikalus.

Belaukdami naujų unijų įsitvirtinimo, atskirų įmonių darbininkai kartais paskelbia trumpus streikus, daugiausia dėl vietinių santykių su vadovybe. Trim valandom buvo sustojęs darbas Ursus traktorių įmonėje, Wroclaw 30 geležinkelio darbininkų paskelbė septynių dienų streiką. Gamyba visur sumažėjo, nes darbininkai fabrikuose kalbasi, posėdžiauja, neklusau vadovų. Valdžios laikraščiai pripažįsta, kad, šitokių kelių eidama, Lenkija neišbris iš ekonominių sunkumų, neįvykdydys darbininkams duotų pažadų, o tai dar daugiau pablogins santykius su partija ir su Lenkijos kaimynais.

Merų konferencija

Chicago. — Miesto merė J. Byrne ir Gary, Ind. meras Richard Hatcher šaukia 30 miestų merų konferenciją Chicagoje šį ketvirtadienį. Konferencijos tikslas — išreikšti naujam prezidentui Reaganui pasitikėjimą, pažadėti miestų bendradarbiavimą.

Stiprėja Irano karinės jėgos

Washingtonas. — Žvalgybos žiniomis, Sovietų Sąjunga ir Prancūzija padidino savo ginklų dalių ir amunicijos siuntimą į Iraką ir Iraną.

Irano prezidentas Bani Sadras penktadienį pareiškė, kad nuo karo pradžios Iranas gauna tris kart daugiau karinės medžiagos, negu prieš karą. Irano karinės jėgos stiprėja kasdien, pasakė prezidentas.

Dar nesutarė dėl darbotvarkės

Madridas. — Šį antradienį Madride turi prasidėti Europos saugumo ir kooperavimo konferencija, tačiau dar nebaisgi parengiamieji darbai. Amerikos delegacija atvirai klausė, ar Sovietų Sąjunga iš viso nori dalyvauti. Darbotvarkės siūlymai rodo, kad sovietai visai nelinkę svarstyti žmogaus teisių. Laiko trumpinimo siūlymus inėšė Čekoslovakija, Rytų Vokietija ir Vengrija. Sovietai remia ir atmeta Vakarų valstybių siūlymus. Sovietai ypač nelinkę kalbėti apie savo invaziją Afganistane.

KALENDORIUS

Lapkričio 10 d.: Leonas Did., Trifena, Vaišilgas, Nirmeda. Lapkričio 11 d.: Martynas Tours, Nimfa, Vigintas, Seigūnė. Saulė teka 6:31, leidžiasi 4:37.

ORAS

Saulėta, temperatūra dieną 55 l., naktį 45 l.

DVIEJUOSE HORIZONTUOSE

KAI SPALIO LAPAI GELSTA

Pagal sutartą, ar nesutartą, pasiskirstymą spalio mėnuo mūsų tautinėje bendruomenėje skiriamas lietuvių šalpai, konkrečiai pasakius — Balfui. Ne vienas gal pasakys, kuriems velniams tas Balfas reikalingas, nes lietuvių išėviyoje turtingai gyvena. Ir man šiandien, Visų Šventųjų dienos progą, pirmą kartą nuvykus į istorinį Gettysburgą Pensilvanijos valstijoje ir ten aplankius buvusio Amerikos karo vado ir vėliau prezidento D. Eisenhowerio ūkį (valstybei pagal testamentą perduotą, nuo šios vasaros pradžios aplankė apie 160,000 turistų), kilo panašios mintys apie brolius ir seses lietuvius, kaip ir tų, kurie teigia, kad lietuvių Amerikoje gerai gyvena. Perėjus per Eisenhowerių ūkio Gettysburge palyginus ne taip jau ištaikingus salionus, svečių kambarius, kaip paputau kad Amerikoje yra lietuvių, ypač iš naujųjų ateivių tarpo, kurių rezidencijos gal dar ištaikingesnės. Tik pas juos gal nėra tiek brangių, retų suvenyrų iš viso pasaulio, kaip Eisenhowerių ūkyje... Ir fotografijos nelidija, kad pas lietuvius būtų lankeši Nehru, Adenaueris, Chruščiovas ir visa eilė kitų, dabar jau mirusių, pasaulio vadovų. Taip, tokios mintys apima spalio lapams gelstant ir jau lapkričiui pasibeldus. Bet, antra vertus, nors didžioji dalis Amerikoje gyvenančių lietuvių palyginus yra pasiturintys žmonės, nors jie kieto darbo ir taupumo dėka užsitikrino sau ramias sauleleidžio dienas, o jaunesnieji kartu gam modernų gyvenimą, kokio reikalauja ir kurio bėga šių dienų Amerika, bet visi po visų buvusių ir tebesamų didelių sukrėtimų pasaulyje įvairuose kontinentuose, o ypač Lietuvoje, dar tebėra nemažai mūsų mielų tautiečių, kuriems pagalba yra būtina. Tačiau dėl politinių ir kitų priežasčių raktas, kurs atidarytų spintas su bylomis ir tos bylos viešai prabiltų, kam toji pagalba ar šalpa teikiama, iki šiol negali būti padjudinamas ir vargu ar greitai bus. Vargas pagrindinei mūsų šalpos organizacijai — Balfui ir žymiai vėliau įteigta Lietuvos Dukterų draugijai, kad jie negali viešai atskleisti, kokiems tikslams ar kokiems asmenims jų šalpa atitenka. Jei tai mes suzinotumėm, būtų mums giliai sujudinti ir, tikiu pinigines duosniau atvertumėm broliškai lietuvių šalpai ten už marių plačiųjų, už uždangų ir sienų.

AUKA BALFUI—MEILĖ LIETUVIUI

Tokį šūkį matėm Baltimorės lietuvių namų scenoje šeštadienio, spalio 18 d. vakare nuvykę į Baltimorės Balfo 64 sk. renginį, kurio programos centre buvo svečias iš New Yorko aktorius Vitalis Žukauskas, šalia jo ir vietos "Kalvelio" taut. šokių grupės šokėjai. Baltimorės lietuvių telenkins nėra iš didžiųjų, bet į Balfo metinį renginį jų susirinko gražus būrys — per 150 asmenų. Tai buvo žinia, kad broliškai lietuvių šalpa gyvena ir vykdoma ir rytiniam Amerikos pakraštyje, kur New Yorko priemiestyje — Brooklyne ilgokai gyvavo Balfo centras.

Baltimorės Balfo metinį ren-

Los Angeles vyrų kvartetas dainuoja. Iš k. Dapšys, Ant. Polikaitis, E. M. Jerušinas ir Br. Seliukas. Nuotr. A. Guobinskas

ginį atidarė vietos Balfo skyriaus pirmininkas, uolus visuomenininkas ir plunksnos darbuotojas Cezaris Surdokas. Meninės programos ašis, jau daug kartų Chicagoje ir kitur girdėtas akt. V. Žukauskas, šį kartą pasirodė kitoks, stebėtinai atsinaujinęs ar tai kelionės į Australiją, ar kitus kontinentus poveikyje, savo monologuose kėlęs ne tik mūsų — išėviško gyvenimo aktualijas, bet net ir tarybinio, kurias gabus aktorius pažįsta iš tenyksių drąsų ir daug ką pasakančių anekdotų ir, gal būt, iš savo paties ausimis užgirstų aktualijų.

Baltimorės "Kalvelio" šokėjai yra ilgamečiai lietuvių tautinių šokių reprezentantai ir jų šokių publika visur ir visada palydi šiltoomis ovacijomis.

Baltimorės Balfo skyriaus vakaras padvelkė meninės šventės nuotaika ir daugeliui atsilankiusių buvo maloni atgaiva. Ponių suaukotas turtingas bufetas ir laimėjimų bilietai gerokai padidino pelną, kurs atiteks broliškai lietuvių šalpai.

Kai spalio 24 d. vakare Capitol Hilton viesbutyje Washingtono susirinkom vakarienei, pakviesti Balf'o c.v. pirm. M. Rudienės, iš Chicago's čia atlydėjusios Lietuvos rezistentų Vl. Šakalį, centro valdybos pirmininkę prasarė esanti laiminga, kad prieš kelierius metus jai pavyko atgaivinti Balf'o skyrių ir sostinėje, kuriam šiuo metu vadovauja L. Platerienė.

Sekmadienį, spalio 26 d., tuo metu, kai Chicagoje vyko JAVLB tarybos sesija ir jona buvo išskubėję mūsų svečiai — M. Rudienė ir Vl. Šakalis, Washingtono mūsų "mėnesinėje" lietuviškoji parapijoje (lietuviškos Mišioms susitarimam vieną kartą per mėnesį) pamėjom Balf'o. Sostinės lietuvių kapelionas kun. dr. T. Žiuraitis Balf'o intencija atnašavo Mišias, o po jų parapijos salėje Balfui besidarbuojančios ponios parengė užkandžius su kava bei vynu ir čia buvo atiduodamos aukos broliškai lietuvių šalpai.

Washingtono Balf'o skyrius turi apie šimtą narių. Skyriui yra vadovavę prof. A. Vasiliauskas, dr. J. Balys, o šiuo metu jam vadovauja Laima Platerienė. Šalia jos į skyriaus valdybą įeina kun. dr. T. Žiuraitis, dr. J. Genys, J. Vaiciulaitienė ir dr. R. Zalubas. Washingtono pašonėje gyvenantis dr. K. Jurgėla yra vienas Balf'o direktorių.

Nors Washingtono ir apylinkėse susitelkęs ne toks jau didelis lietuvių būrys, bet, šalia kitų organizacijų, gyvenuoja ir Balf'o skyrius. Kaip atrodo, ir šiais metais Washingtono aukų Balfui nepagalėta. Žinomas mokslininkas dr. R. Zalubas, Balf'o skyriaus valdybos narys, man bestebint, atidarė vieną voka, kuriame buvo Balfui išrašytas 200 dol. čekis. Tai žinomo Washingtono advokato ir 18 lietuvių jaunuolių, protestavusių prieš sovietų ambasados Washingtono, gynėjo E. Raskausko tėvo auka. Galimas dalykas, kad ir daugiau stambesnių aukotojų buvo. Taip pat niekad neužmiršiu, kaip uoliai Baltimorės Balf'o renginiui laimėjimų bilietus sostinėje platino rašytoja A. Vačiulaitienė žmona Joana.

Malonu stebėti, kaip, šalia kitų, ir mūsų inteligentija stengiasi padėti broliškai lietuvių šalpai. O jaunosios kartos akademikas, Smithsonijos institucijų darbuotojas dr. R. Kondratas, kaip visada, taip ir Balf'o remėjų subėgime platino lietuviškas knygas bei plokšteles.

VL. R.

Los Angeles Lietuvių Bendruomenės dienoje susitiko. Iš kairės: muz. B. Budriūnas, M. Juodienė, dail. J. Juodis ir prel. J. Kučingis. Nuotr. L. Briedžio

LIETUVIAI CALIFORNIJOJE

SAVANORIŲ — KŪRĖJŲ PAGERBIMAS

Los Angelej įvairiomis progomis būna Lietuvos nepriklausomybės karių — savanorių pagerbimas. Šiemet buvo pagerbti sulaukę ar jau peržengę 80 metų. Tokių čia sudarė dvylika. Pagerbimas vyko tautinių namų salėje. Jį suruošė Lietuvos veteranų sąjungos "Ramovės" skyrius, vadovaujamas Vl. Šimoliūno.

Los Angelej gyvena savanoriai — kūrėjai, Vyčio kryžiaus kavalieriai — gen. Stasys Raštikis, pulk. Jonas Andrašūnas, pulk. Bronius

Basiulis, maj. Petras Starevičius, kapt. Jurgis Tumas - Tumavičius; savanoriai — kūrėjai pulk. Tomas Sereika, pulk. Juozas Andrius, maj. Jonas Puikūnas, kapt. Grigas Radvenis, dr. ltn. Jurgis Gedauskas - Prialgauskas, grand. Jonas Čekanauskas ir eil. Mykolas Barauskas. Kiti, buvę nepriklausomos Lietuvos kariai, peržengę 80 metų — kapt. Juozas Truškauskas, kapt. Martynas Sumantas ir Juozas Kazakevičius. Raštikis, Starevičius, Andrius Puikūnas ir Prialgauskas pagerbime negalėjo dalyvauti.

Solenizantai buvo pasveikinti ir apdovanoti gėlemis. Šių asmenų vardu kartu pagerbiama Lietuvos istorinė

fazė. Dar ne per seniai prie garbės stalo vis buvo sodinami Lietuvos nepriklausomybės akto signatarai. Dabar jie visi iš gyvųjų tarpo atsiskyrė, palikdami kiekvienam tauriam lietuviui brangų atminimą, ne vien asmenį. Panašiai garbingą darbą yra atlikę su ginklu kovoje už Lietuvos išlaisvinimą. Metai slenka ir tų žmonių eilės vis retėja. Kurie dar gyvi, lietuvių tautai yra brangūs. Jie lieka reikšmingu pavyzdžiu ateinančioms kartoms, kai V. Kudirkos žodžiai — iš praetities tavo sūnūs te stiprybė semia — įgauna gyvą prasmę.

ST. IR E. LISECKŲ VEDYBINĖ SUKAKTIS

Spalio 26 d. Los Angelej buvo gražiai paminėtas Stasio ir Eleonoros Liseckų 50-metinis vedybinis jubiliejus. Šv. Kazimiero bažnyčioje sumos metu buvo iškilmingai atnaujinti vedybiniai pasižadėjimai. Po to parapijos salėje jų dukra Alba su vyru ir sūnus Algis su žmona surengė vaišes, buvo gausūs sveikinimai, šokiai. Dalyvių buvo apie 150.

St. ir E. Liseckai yra gražiai įsijungę į Los Angeles lietuvių kolonijos gyvenimą.

TRUMPAI

— Kun. Antanas Saulaitis SJ pakviestas 1981 gavo metais metu Los Angeles lietuviams pravesti rekolekcijas. Rekolekcijos numatomos balandžio 8-12 dienomis. Jos bus baigtos religiniu koncertu, kurį atliks šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas komp. B. Budriūno, ir solistai. Bus atlikti Dubois "Septyni Kristaus žodžiai". Koncerte dalyvaus ir iškilieji poetai su religine poezija.

— Vytautas Mikalauskas susižiedavo su Aida Klioryte. Abu jaunieji baigė aukštųjų mokslių ir veiklūs lietuviai.

— Mykolas ir Liūda Birknaitis iš Bostono atsikėlė į Santa Monica pas dukrą Aldoną ir žentą Venckus.

— Lietuvių religinės šalpos centrai lapkričio 2 buvo pasiūsta 8420 dol.

— Balf'o labdaros balius bus lapkričio 15 šv. Kazimiero parapijos salėje. Meninę programą atliks kolonijos tekančios žvaigždutės: D. Gudauskaitė, V. Polikaitytė, V. Variakojytė ir L. Vaitaitis. Šokiams gaus jaunimo orkestras.

— Lietuvos kariuomenės atkūrimo metinė šventė bus lapkričio 23. Prasidės vėliau savo pakėlimu 10:15 val. mokyklos kieme, pasukū maldos ir viršutinėje parapijos salėje iškilmingas minėjimas. Dalyvaus parapijos choras, vadovaujamas komp. B. Budriūno.

— Rašytojas Vytautas Volertas bus svečias rašytojas Lietuvių fronto bičiulių rengiamam literatūros vakare gruodžio 6 šv. Kazimiero parapijos salėje. Vakare bus ir smuikininkas Izidorius ir pianistas Vytenis Vasiliūnai, tėvas ir sūnus, iš Mass.

— Ateitininkų sąjūdžio 70 metų minėjimas bus gruodžio 14 dieną, 12 val. šv. Kazimiero parapijos salėje. Rengia Los Angeles ateitininkai sendraugiai, kuriems pirmininkauja Jonas Motiejūnas.

— Donato Empakerio ir Rūtos Žmuidzinaitės jungtuvės bus lapkričio 22 šv. Kazimiero bažnyčioje.

(Pabaiga)

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays. Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adresu, gavus iš jo mokėstį, atzymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto			
	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje U.S.A.	40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	—

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.
- Redakcija straipsnius taisyso nurodžius. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

LAND OF CROSSES

The struggle for religious freedom in Lithuania, 1939 - 1978
by
MICHAEL BOURDEAUX, M.A., B.D.
Printed in England 1979, 339 pages. Price — including shipping and handling \$8.95.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai dar prideda 48 ct. valstijos mokesčio.

DR. L.D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

Advokatų Draugija
VALDEMARAS BYLAIŠIS
IR
VINCAS BRIZGYS
Teisinių daktarai
2458 W. 69th St., Chicago, Ill.
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446
Jei neatšilepia, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1:30 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00 val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvių gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą; pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9, antrad. ir penkt. 10-4. Šeštad. 10-3 val.

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val. pirmad., antrad., ketv. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus

Ofs. tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą.

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.
DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7 — iš anksto susitarus.

VALDŽIOS IR MAISTO KRIZĖ

Ilgus dešimtmečius komunistų puoselėtas šūkis: "Tik komunistinėje sistemoje nėra ir negali būti politinių, ekonominių krizių, streikų, ir darbės reiškinii" buvo sugriautas pačių komunistų sukurtos gyvenimo praktikos. Iš tiesų ten yra ir valdžios organų nesutarimai, ūkinis sugriuvimas, bedarbė, streikai ir kitos negerovės.

Tai įrodė paskutinio mėto įvykiai komunistinėje Lenkijoje ir pačioje Sovietų Sąjungoje. Nuolatinis maisto produktų ir kitų dalykų kainų kilimas iššaukė darbininkų streikus Lenkijoje. Judėjimas buvo tiek stiprus, kad nuvirto aukščiausios valdžios ir komunistų partijos vadovybės viršūnės. Ir Kremliuje įvyko didžiuliai pasikeitimai. Iš valdžios balno išvirtu vienas iš dviejų pagrindinių valdžios šulų — A. Kosyginas, drauge su L. Brežnevu prieš 16 metų paėmęs didžiosios šalies valdžią. Jo tariamai "geravalisikas pasitraukimas dėl pablogėjusios sveikatos" iš tiesų buvo melas ir apgaulė sovietinei liaudžiai. Vakarų Europos spauda paskelbė daugybę duomenų, iš kurių matyti, kad L. Brežnevas, pašalinamas Kosyginą, norėjo kartu suversti ant jo visas Sovietų Sąjungos ūkinio gyvenimo negeroves.

Nuvertus N. Chruščiovą, L. Brežnevas toli gražu nebuvo visagalis. Politbiure ir kitose valdžios viršūnėse jis turėjo įsakomąją galią dalintis su kitais politbiuro nariais, ypač su Kosyginu. Bet 1966 m. jam pavykė iš politbiuro išstumti Mikojaną, 1973 m. Ukrainos Šešestą ir valstybės kontrolių Voronovą, 1975 m. Šešepiną, 1976 m. žemės ūkio ministrą Poljanškį. Panašia tvarka 1977 metais buvo išstumtas Aukščiausios tarybos pirmininkas N. Podgornis — tada L. Brežnevas pats perėmė šalies prezidento teises ir vardą. 1978 m. pašalintas Kosygin vicepremieras Mazurovas.

Dabar, atstatydamas Kosyginą, iš 14 politbiuro narių pusę yra artimi Brežnevo draugai. Keturi kiti priklauso Suslovo "konservatoriams", jų tarpe naujas jauniausias politbiuro narys (49 metų) Gorbačiovas. Su jo priėmimu politbiuro narių vidutinis amžius iš 70 m. nukrito į 69 metus. Nežinrino, L. Brežnevas, kad ir smarkiai negaluojuantis, nuolat pavargstęs, valdžios viršūnėje laikosi taip tvirtai, kaip niekada savo gyvenime. Beveik kaip visavaldis Stalinas. Lygiagrečiai su įsigalėjimu valdžioje išaugo ir jo asmens kultas.

Sis "tvirtos valdžios vyras" Sovietų liaudžiai tačiau menka paguoda, nes aiškiai sako, kad įvykiai Lenkijoje (darbininkų streikai) Sovietuose nebūtų galimi ir kad stikuojuanti darbininkai būtų jėgos priemonėmis vėl į darbavietes sugrąžinti.

Tačiau tvirta šalies valdžia jokių būdu neišsprėdė ir nežada išspręsti ūkinii šalies negerovių. Dar š. m. gegužės mėnesį Kremliuse paskelbė, kad 1980 metais bus reordiniai derliaus metai — jais busią gauta 235 milijonai tonų grūdų. Oficialiai TASSO agentūra tuojau paneigėdavo šklindančius gandus apie galią blogesnį derlių, kaip plane numatyta. Vis buvo sakoma, kad "rekordinis šių metų derlius pilnai padengs šalies paklausias". Vryiausias planavimo įstaigos viršininkas Baibakovas dar pridėdavo, kad "derlius bus 12 proc. aukštesnis kaip perėjais metais".

Tačiau Vakarų šalių ūkiniai ekspertai ir Sovietų gyvenimo žinovai nustatė, kad var-

žais negalais tebuvo gauta 181 milijonas tonų, vadinasi visu penktadaliu mažiau, kaip 1979 metais. Ir tai dar — blogos rūšies grūdų. 1980 metų vasaros pabaiga ir ruduo būriavo be galo lietingas. Reikėjo derlių nuimti pačiose blogiausiose sąlygose, daugelyje vietų tiesiog iš vandens varpas graibyti ir vėliau grūdus primityviose džiovyklose džiovinoti. Blogai organizuoto transporto metu dar dalis grūdų sugėdavo, sudugdavo ar kitu būdu sunykėdavo.

264 milijonai Sovietų gyventojų tuojau pradėjo just maisto trūkumus. Žinovai tvirtina, kad 1980-1981 m. žiema jiems gali būti tiesiog tragiška, blogiausia iš visų pokario metų žiemų.

Negerovių nebando nuslėpti ir pats L. Brežnevas. Jis vienoje kalboje prisipažino, kad atsiradę "didėnių sunkumų aprūpinant miestus bei pramonės centrus mėsa ir pienu". Apie kitus mažesnius centrus jau nekalbama, nes jie ir anksčiau buvo žymiai blogiau aprūpinami kaip didmiesčiai. Daugelyje miestų bei miestelių negalima gauti nei mėsos, nei sviesto bei pieno produktų, nėra dešros, kitų mėsos gaminių, konservų, o taip pat emė trūkti ir žuvies, kurios šiaip jau Sovietuose netrūkdavo.

Maisto produktų stoka emė skūstis ir Maskvos gyventojai, nors Maskva — reprezentacinis Sovietų miestas, visada būdavo geriausia visuom aprūpinta.

Blogiausia, kad maisto emė trūkti ne tiktai Rusijos didmiesčiuose ir miesteliuose, bet ir Ukrainoje, kuri iš senų laikų buvo laikoma Rusijos raudū. Nemaža maisto stoka rikiiasi Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, nors šios trys Pabaltijo valstybės iš seno žinomos kaip didžiulės maisto produktų gamintojos, eksportieriai.

Paliekant tuo tarpu žemės ūk nuosaly, ateina žinios, kad ir kitose ekonominio gyvenimo srityse reikalai pablogėjo. Vis labiau išryškėjo faktai, kad daugelyje įmonių išpūsti gamybos skaičiai papiriuje, kai praktiškai pagaminama daug mažiau ir tai blogos rūšies reikmenų. Nors Sovietai ekonomistai ir skelbia, kad jų šalyje "niekada nėra ir negali būti infliacijos reiškinii", tačiau Vakarų ekonomistai apskaičiavo, kad vis dėlto kiekvienais metais infliacijos procentas siekia penketą. Tuo tarpu darbininko uždardis 1981 metais, palyginus su 1980 metais, valdžios žadamas pakelti tik 1.8 procento ir pasieksiąs 171 rublį mėnesiui.

Negerėja reikalai ir alyvos gamybos srityje. Italų kapitalistams juošus Rusijoje didžiulį automobilių fabriką, automobilių skaičius kiekvienai metai auga; auga ir alyvos produktų paklausa. Tuo tarpu alyvos gavimas laikosi vietoje ar dar kiek mažėja.

Būtų galima ekonominius reikalus gerokai pataisyti, jeigu šalies apsiginklavimui nebūtų išleidžiamos milžiniškos sumos ir kad sunkioji pramonė dirbtų šalies ekonominio gyvenimo bei žemės ūkio stiprinimui. Tačiau ginklavimasis yra "tabu", kurio negalima liesti.

Sovietų vadus be galo suerzino faktas, kad JAV-bės atsiskakė parduoti jiems javus. Nelinksmina faktas kad ir Argentinoje, Australijoje, Brazilijoje šiais metais blogas derlius. Šie ūkiniai sunkumai siekia Sovietų žemes ir nedidina jų simpatiją komunistų valdžiai.

Kongreso Rūmų patalpose įvyko kongresmanų ir senatorių priėmimas. Priėmimo dalyvavo kongresmanai ir senatoriai, kurie prisidėjo prie bandymo atvesti 18 lietuvių demonstrantų prie Sovietų Ambasados bylos. Demonstrantų teismas yra atidėtas iki gruodžio 3 d., 1980 m. Fotografijoje iš kairės: Asta Banionytė-Connor (demonstrantė), Danutė Vaičiulaitė (demon.), Kongr. Charles Dougherty (R-Pa.), Jūratė Krokytė-Stirblienė (demon.). Kongr. Dougherty dėka, sunkiai gaunamos patalpos buvo priėmimas.

Nuotr. Aušros Bagdonavičiūtės

VLADIMIRO KALĖJIMAS

Ten kenčia ir miršta daug lietuvių

Tarp daugybės Sov. Sąjungos kalėjimų yra žymus, esantis Vladimirio mieste, 180 km į rytus nuo Maskvos. Jame sėdėjo ir sėdi daugiausia politiniai ir sąžinės kaliniai. Šiame kalėjime mirė vysk. Mečislovas Reinsys, jame buvo uždaryti vysk. Teofilus Matulionis, prel. Juozas Laukaitis, kun. Vladas Mironas, kun. dr. Juozas Čepėnas, kun. Pranas Janulaitis, arkiv. J. Slypij ir daugelis kitų. Vladimirio kalėjime galima pavadinti mirtininkų kalėjimu, nes jame uždarytieji ilgiam laikui neišvėria kalėjimo režimo ir miršta. Kokios bausios šio kalėjimo sąlygos, Amnestijos internacionalas surinko daug žinių iš tų, kuriems teko šiame baisiame kalėjime būti.

Vladimiro kalėjime uždarytieji paprastai laikomi kameroje po du ir būtinai skirtingų tautybių. Kartais į tokia vienetū laikinai prikemšama net iki 10 asmenų, kaliniams sudaryti naujų kančių. Kiekvieną kalėjimo kamara saugojama kalėjimo sargai, kurie nuolat poru durų sklytė tikrina ką kalinys veikia. Kameros šviesos iš lauko beveik nėra: langai užkalti medinėmis dėžėmis, kad nepraitų saulės šviesa, tačiau kameroje dieną, naktį dega 40 žvakii elektros lempa. Maistas kaliniams paduodamas por duryse esančių langelių. Visose kameroje įtaisyti garsiakalbiai, kurie sa-

vo triukšmu kankina kalinius. Per garsiakalbius perduodamos kaliniams žinios, kurios šiaip nėra skelbiamos. Vienas sąžinės kalinys pasakojo Amnestijos internacionalui, kad jam ten esant 1974 — 77 m. "beveik kas savaitę per garsiakalbius buvo pranešama, kad ten ir ten asmu buvo nuteistas mirti už kriminalinius nusikaltimus ir kad mirties bausmė jau įvykdyta. Iš to buvo galima maždaug sužinoti, kiek per metus tokių mirties bausmių įvykdoma, kai tuo tarpu sovietinė spauda rašo, kad Sov. Sąjungoje per metus pasitaiko ne daugiau kaip 10 mirties bausmių".

Kalėjime, nekalbant jau apie smarvę, šaltį (kameros ir žiemą nešildomos), didžiausia problema yra oras, kada kameros nevedinamos. Oras Vladimirio kalėjime yra "normuojamas" (kaip maistas badmečiu) po 30 - 60 minučių ir parą. "Kiemai pasivaikščiujimi — rašoma viename Maskvos Helsinkio grupės raporte 1976 m. — yra tokie maži, kad atrodo, jog tai yra akmeniniai suliniai. Kiekvienas 5 x 6 arba 4 x 5 metrų plotas yra truputį didesnis už kalėjimo kamara, aptvertas aukšta plytų siena. Virš tokio 'kiemo' yra geležinės grotos. Kalėjimo kameroje kalinys niekad nemato dangaus, o 'pasivaikščiujimo' metu mato

dangų tik narve. Niekad jis nemato žolės ar kito žalumyno. Saulės šviesa niekad nepasiekia tokio kiemo".

Sąžinės kaliniai, kurie patenka į kitus kalėjimus ar griežto režimo lagerius, turi panašias sąlygas kaip ir Vladimirio kalėjime. Gulago lageriai yra suskirstyti į keturias kategorijas: bendro, sustiprinto, kieta ir specialaus režimo. Specialaus režimo lageriai (toks yra Mordovijos lageris) yra aptverti spygliuotomis vielomis ir mūrų su grotėmis, kuriuose nuolat būdi Vidaus reikalų ministerijos žinioje esantieji sargybiniai su šunimis, kulkosvaidžiais, granatomis. Sąžinės kaliniai yra sugrūsti po 3-5 asmenis į mažas barako vienutes. Kaip atrodo tokios vienutės, pasakojo Aleksandro Ginzburgo žmona Irina Zolkovskaja, kuri 1978 m. aplankė savo vyrą. "Kambarys, kuriame mano vyras su kitais yra uždarytas, yra tiek drėgnas, kad vanduo bėga sienomis, dėl to sienų tinkas krinta gabalais. Po kambarį bėgioja žiurkės". Taip pat ir "pasivaikščiujimo" kiemai yra 6 x 9 m. ploto, uždengti grotomis; kai kuriuose yra krūvos atmatų arba net įsėinamosios vietos. Po tokį "kiemą" galima pasivaikščioti vieną valandą per dieną.

Bendrojo, sustiprinto ir kieta režimo lageriuose kaliniai laikomi dideliuose iki 200 as-

Kai suėjo dveji metai nuo popiežiaus Jono Pauliaus II išrinkimo, Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" priminė, kad naujojo popiežiaus mokymo centre visu ryškumu iškyla Kristus - žmogaus Atpirkėjas. Kristaus vardan Šv. Tėvas visas savo jėgas skiria žmogui: žmogaus apgynimui, jo teisių apsaugojimui, jo sukilnimui. Jonas Paulius II yra žmogus, kuris visu ryžtingumu siekia savo užsibrėžto tikslo, kuris nesuabejoja ir nesuavyruoja prieš kliūtis ir sunkumus. Jis žino, kad šio tikslo siekdamas, turi naudotis visų geros valios žmonių bendradarbiavimu. Dėl to jis noriai klausosi patarimų. Popiežius žino, kad savo mil-

žinišką misiją galės atlikti tik-tai su Dievo pagalba, dėl to jis Dievo pagalbos šaukiasi visu nuoširdumu ir visa savo nepajudinamo tikėjimo jėga. Popiežius žavi savo paprastumu. Milijoninės minios jį sutinka kaip tėvą ir kaip broli.

Tuo po išrinkimo į lietuvius lietuviškai kreipdamasis kaip j brolius, Jonas Paulius II lietuvių tautai ikvėpė naujos vilties ir drąsos. Antrųjų išrinkimo metinių progą viso pasaulio lietuviai meldžiasi už Šv. Tėvą, prašydami, kad Dievas jam duotų sveikatos ir jėgų įvykdyti savo pontifikato programą, į kurią daug vilčių yra sudėjusi ir Lietuvos Bažnyčia ir lietuvių tauta.

menų barakuose, miega ant lentinių lentynų vienas virš kito iki lubų, gauna tik viena antklodė net ir žiema, kai yra dideli šalčiai. Visi aprenkti kalinių drabužiais. (pavojingieji dryžuotieji). Sunkus darbas nuo 6 val. ryto iki 22 val. vakaro, kada lageryje turi būti tyla.

Didžiausia visų kalinių problema ir kancija yra badas. Oficialiai nustatyta maisto norma Nr. 1 — dienos davimo kaliniui — turi turėti 2500 kalorijų ir 65 gramus baltymų. Bet ir tokia norma sunkiai dirbantiems kaliniams yra per maža, juoba, kad ji niekad nėra atiduodama. Laiškuose iš Mordovijos lagerių yra žinoma, kaip maitinami kaliniai specialaus režimo lageriuose. "Kasdien valgome tą patį maistą. Ryta (penkias dienas per savaitę) — 55 gramai pasmirdusios žuvies ir lėkštė vandens, kuriame yra įmaišyta miltų. Pietums — 21 gr pasmirdusio "sboj" (gyvulių viduriai) arba taukų, trupučio supuvusių kopūstų sriubos. Vakare — ta pati pasmirdusi sriuba. Duona yra iškepta ir šlapia (tada sunkesnė), riekė piršto storumo. Niekad nematome ir negauname "Normoje Nr. 1" įrašytą daržovių". Specialaus režimo

lageriuose ir kalėjimuose, kaip Vladimirio, Stalino laikais maisto siuntinį buvo galima gauti tik du kartus per metus. Po Stalino mirties — kas mėnesį. Laimingi, kas juos gauti, bet daugumas turi maitinti pagal "Normą Nr. 1". O ir taip, už mažiausią nusikaltimą prieš lagerio ar kalėjimo tvarką — bausmė karceris ir maisto atėmimas (duodama tik duonos ir vandens).

Kaliniai po tam tikro laiko badavimo ima nejausti alkio, o tik bausius skausmus, kaip pasakoja Vladimiras Bukovskis, išsėdėjęs Vladimirio kalėjime 1972 - 1978 m. "Visame kūne, — pasakoja jis, — toks skausmas, kaip dantų gėlimas. Ateina toks peri odas, kad nejauciu alkio, bet užtat negalima pasėdėti ant medinio suolo, ar naktį gulėti ant lentų. Atrodo, kad kažkas bausiai skaudžiai duria. Kalinys keliai, krauta matracą, vartosi nuo vieno šono ant kito, bet skausmas nesiliauja. Tiktai pamažu supranta, kad visa tai nuo išsisovusių kaulų. Tada jau niekas neripi, o laukiama tik greitos mirties...". Tokiose sąlygose kenčia ir mūsų tautiečiai, kurie liko ištikimi Dievui ir savo tautai.

J. V.

Du galingiausi Sovietų vadai: L. Brežnevas (deš.) ir A. Kosyginas. Pastarasis jau išmestas iš valdžios balno.

NEW YORKAS

PETRAS MATEKŪNAS

6

Iš šios vietos, kai būna lietus, kartais jis atrodo raudonos spalvos.

I visus aukštus pasikeliama elevatoriais, kurių lynai, jei būtų ištiesti, būtų apie 7-nios mylios. Taip pat į jo viršų galima užėti ir laiptais, bet norinčių, išskyrus gal jaunimą, neatsiranda, nes nužingsniuoti 1860 pakopų, kaip sakydavo Rytų Lietuvoje „nėra juokas“.

Bokštas ir televizijos antena nakties metu apšviesta elektros lemputėmis. Viena iš jų — pailgos, keturkampės išvaizdos, galingumas yra 1000 vatų. I Empire State Building yra sudėta apie 60,000 tonų plieno, kurio užtektų praveisti dvi geležinkelio linijas nuo New Yorko iki Baltimorės. Jo viduje viešpatuoja marmuras, atvežtas iš Prancūzijos, Italijos, Belgijos ir Vokietijos, o išorėje — Indianos kalkakmuo su žibantiomis plieno juostomis, kurios prasideda nuo 6-to aukšto ir eina iki viršūnės. Tos juostos, matomos saulės ir mėnulio šviesoje, sudaro nepaprastą efektą.

Empire State Building per metus aplanko apie 2,000,000 žmonių ne vien iš JAV, bet ir iš užsienio. Iš dangoraižių, kurie išsiskiria savo išorine išvaizda, dar tenka paminėti Chrysler Building, United Nation Headquarters (Jungtinių Tautų Centras) ir Rockefeller Center.

Chrysler Building, esantis Lexington Ave ir 42 gatvėje, skaitomas ketvirtas aukščiausias dango-

raižis. Jis yra 77 aukštų ir 1045 pėdas nuo žemės paviršiaus. Pastatytas 1930 m. pagal architekto William van Alen projektą. Jame įrengtas modernus priangis, kuriame vyrauja Afrikos marmuras, ornamentika, šviesos, puošnios keltuvų durys, savotiškos lubos ir kiti išdekoravimai.

Didingi atrodo ir Jungtinių Tautų rūmai, pastatyti tarp First Ave ir East River sąsiaurio. 18 akrų žemės sklypas, ant kurio tie rūmai pastatyti, dovanojotas John D. Rockefeller. Rūmai susidedantys iš Sekretoriato, Generalinės Asamblėjos, Konferencijų ir Dag Hamarskjöld rūmų, visi sujungti. Visur marmuras ir stiklas, modernus stilius. Iš jų visų didžiausias ir aukščiausias yra Sekretoriato rūmai, kuriame dirba apie 3500 tarnautojų, iš įvairių tautų. Konferencijos pastatė iš visų gražiausia yra saugomo tarybos salė, kurioje susirenka visi atstovai apsvarstyti įvairias problemas, kurios atsiranda tarp narių. Taip pat didelė ir graži salė yra Generalinės Asamblėjos rūmuose. Ji pasižymi ne tik dydžiu, bet ir prabangiu įrengimu. Šioje salėje popiežius Paulius VI, Jonas Paulius II 1979 m., pasakė kalbas, kuriose išklė socialinį teisingumą, žmogaus teisių gerbimą ir ragino išsaugoti taiką.

Dag Hamarskjöld bibliotekos rūmai yra pietinėje sklypo dalyje, pastatyti iš balto marmuro, stiklo ir aliuminijaus. Juos pastatė Fordo Fondas ir padovanėjo Jungtinėms Tautoms. Toje bibliotekoje yra sudėta apie 400,000 knygų.

Taip pat gražiai aptvarkytas žemės plotas aplink rūmus. Jame yra įrengtas nedidelis rožių sodelis, vaikų žaidimo aikštelė ir apskritas fontanas, kuris pastatytas JAV, Puerto Rico ir Virgin salų vaikų aukomis. Taip pat yra pastatyta gražių paminklų, kaip „Tautos Varpas“, esantis arti Konferencijos rūmų, raitelis ir kiti. Priešais Sekretoriato

rūmus iškeltos tų valstybių vėliavos, kurios priklauso Jungtinėms Tautoms.

Jungtinių Tautų rūmus galima apžiūrėti kiekvieną dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro, išskyrus tik Kalėdas ir Naujus Metus. Turistai įleidžiami iš 45 gatvės ir First Ave. į Generalinės Asamblėjos rūmų priangį, kuris atrodo kaip galerija, nes yra išstatyta daug gražių meno kūrinių, jų tarpe švytuoklė, kuri parodo žemės sukimams. Priangyje veikia informacijos centras. Per dieną United Nations aplanko apie 7000 žmonių, iš jų apie 3000 turistų, kurie nori pamatyti rūmus. Rūmų apžiūrėjimas užtrunka apie 1 val. Turistus įleidžia ir į salę, kur vyksta narių susirinkimai. Kinų, anglų, prancūzų, rusų ir ispanų kalbomis. Prie kiekvieno atstovo, kaip saugomo tarybos salėje, yra telefono rageliai, kurių pagalba galima išklausti atstovų kalbas ta kalba, kuria norima.

Rockefeller Centre, jei norima viską apžiūrėti, reikia praleisti visą dieną. Tai yra 21 pastato miestelis mieste. Čia veikia apie 30 restoranų, laivų ir oro linijų skyriai, kelivavimo informacijos būriai, įvairių valstybių konsulatų, bankai, kino teatrai, mokyklos, pašto įstaiga, vaistinės, knygynai, gydytojų kabinetai, požeminiai traukiniai, kurie eina į visas miesto dalis, saliniai, kirpyklos ir pan.

Rockefeller Centre stovi įvairaus dydžio ir aukščio dangoraižių, kurie pastatyti 15 akrų žemės plote. Vienas iš aukščiausių yra RCA, turis 850 pėdų aukščio. Jo viršuje yra įrengta observatorija. Pastatytas 1931 m. pagal architekto Wallace K. Harrison projektą. Jame, kaip ir The Chrysler Building, yra meniškai įrengtas priangis, kurio sienose ugnigomis spalvomis vaizduojami įvairūs istorinės reikšmės kataklizmai, kaip didysis tvasnis ir pan.

(Bus daugiau)

Cincinnati LB šeiminių, suruošiusios priėmimą Čiurlionio ir Lazdyno ansambliams, atlikusios programą Tautų festivalyje spalio 18-19 d. Iš k.: Marija Fedyk, Birutė Flynn ir Dangira Budrienė.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Cincinnati, Oh.

"ČIURLIONIS", "LAZDYNAS" TAUTŲ FESTIVALIJE

Cincinnati, Ohio įvykęs Tautų festivalis buvo malonus pergyvenimas visiems šiame mieste ir apylinkėse gyvenantiems lietuviams, festivalio pagrindinėje programoje dalyvavo "Čiurlionio" ansamblis iš Clevelando ir "Lazdyno" šokėjai iš Rochesterio, N. Y. Taigi spalio 18-19 d. d. Cincinnati mieste buvo daugiau lietuvių, negu bet kada šio miesto istorijoje.

Cincinnati Lietuvių Bendruomenė yra skaičiumi gana maža ir visa jos darba atlieka bene 8 šeimynai. Šių metų šventė parodė, kad ir maža grupė, sutartinai dirbdama, gali pasiekti nemažesnių rezultatų, kaip ir didžiosios kolonijos. Žinoma, reikia planų, laiko ir pasiryžimo.

Cincinnati lietuviai jau seniai norėjo kaip nors ypatingai pasirodyti kas metai vykstančiuose Tautų Festivaliuose. Per vieną mėnesį metai lietuviai 8 kartus laimėjo pirmą vietą su savo parodėmis (šiemet laimėjo festivalio pirmininko specialų pripažinimą). Per paskutinius 4 metus LB valdyba ruošėsi Cincinnati gyventojams padaryti staigmeną: parodyti jiems Čiurlionio ansamblį. Pradžioje idėja buvo laikoma fantazija, bet pamažu ji pradėjo darytis realybe, kai į festivalio vyriausiąją valdybą atėjo žymus bendruomenės veikėjas Horacijus Žibas. Jis iš lėto ėmė puoselėti idėją, kad festivalio rengėjai savo lėšomis turėtų kiekvienais metais sudaryti galimybę vienai kokiai tautinei grupei pasirodyti ar net iš kitur pasikviesti chorą, šokėjus ar muzikus. Idėja buvo priimta. H. Žibo pasiūlymas pakviesti iš Clevelando Čiurlionio ansamblį buvo patvirtintas. Pats didžiausias sunkumas — finansavimas buvo nugalėtas. Beliko rūpintis organizavimu. Žibui į talką atėjo Cincinnati LB valdyba su pirmu ninku inž. Igu Budriu. I. Budrys su savo bendradarbiais paruošė parodai lietuvišką paviljoną, kuriam planas padarė menininkė Aldona Kregždytė - Cytrus. Paviljono bendroji tema: "Lietuva — kryžių žemė". Buvo rodomi kryžių ir kopytstulpių pavyzdžiai ir taip pat duodama informacija apie dabartinę religijos persekiojimą ir kryžių naikinimą sovietinėje sistemoje.

Čiurlioniškai ir Lazdynininkai atvyko į Cincinnati spalio 18 d. Pirmas jų pasirodymas buvo tą patį vakarą. Nors ir pavargę po ilgos kelionės menininkai sužavėjo nemažą grupę lietuvių ir kitataučių savo dainomis ir šokiais. Šis pasirodymas buvo tik išanginis, nes pagrindinė programa buvo numatyta sekmadienį 2:30 val. p. p. Bet svečiai nutarė per daug neilsėti. Jie sekmadienio rytė atvyko į Xavier universiteto bažnyčią ir dalyvavo lietuvių Mišiose, kurias atliko kun. J. Petračiūnas (Peters), S. J. Mišų me-

tu Čiurlionio chorą giedojo lietuviškas giesmes. Mišiose dalyvavo ne tik Cincinnati lietuviai, bet taip pat ir visa grupė svečių iš Daytono, Columbus ir Chillicothe.

Pagrindinis ansamblio ir šokėjų pasirodymas įvyko po pietų ir šį kartą juos stebėjo ir jų klausėsi keli tūkstančiai žmonių. Salė buvo pilnutėlė ir pasirodymas su silaukė daug plojimų ir didelio entuziazmo. Choriui vadovavo muz. Alfonsas Mikulskis, kanklių muzikai — Ona Mikulskienė, o šokių ansambliai — Jadvyga Regienė. Po programos Cincinnati LB suruošė svečiams vakarą, kuriame taip pat dalyvavo ir festivalio vyr. valdybos pirm. Peter Lind su žmona ir vyr. sekretorius Frank Rhodes su žmona. Vakare paruošė: Dangira Budrienė, Birutė Flynn ir Marytė Fedyk. Visus sveikino dr. Vytautas Bieliauskas, Ignas Budrys, Alfonsas Mikulskis ir Čiurlionio ansamblio pirmininkas Vladas Plečkaitis. Vakare dalyvavo taip pat svečiai iš Daytono su savo klebonu kun. V. Katariskiu; iš Columbus ir

Chillicothe. "Čiurlionis" ir "Lazdynas" paliko Cincinnati miestui gražų lietuviškos kultūros pavyzdį, kurį visi ilgai prisimins, o Cincinnati lietuviams tai buvo ilgai planuoto sapno įgyvendinimas. Jie pagristai gali didžiuotis ir džiaugtis. Mažas kelmas didelį vežimą pakėlė.

J. Vaidila

East St. Louis, Ill.

RUDENS PARENGIMAS

Lietuvių Bendruomenės East St. Louis, Illinois, apylinkė šių metų lapkričio 16 d., sekmadienį, ruošia parengimą. Parengimas įvyks Lietuvių parapijos salėje, 15 gatvė ir Baugh Ave. sankryžoje, E. St. Louis, Illinois. Pradžią 12 valandą dieną (tuojau po visų pamaldų). Bus pietūs, muzika, dainos, šokiai ir vertingas laimės šulinys. Prašome tautiečius su savo draugais kuo gausiausiai atsilankyti. V-ha

Philadelphia, Pa

SIMPOZIUMAS APIE ŽMOGAUS TEISES

Spalio 19 d., sekmadienį, Philadelphiaje, Šv. Andriejaus parapijos salėje, įvyko simpoziumas apie žmogaus teises. Kalbėjo sešios Gloria Coleman, kardinolo Krol Žmogaus teisių komisijos (Cardinal's Commission on Human Relations) narė iš Philadelphiajos; dr. Gerhard Elston, Amnestijos Internacinalo organizacijos vykdomasis direktorius iš New Yorko ir Kenneth Tomlinson, Readers Digest žurnalo vyresnysis redaktorius, iš Washingtono. Visi trys pranešė apie savo veiklą žmogaus teisių srityje ir po to atsakinėjo į klausimus. Pranešimai buvo turiningi ir gausiai susirinkusių lietuvių ir nelietuvių išklausti su dideliu susidomėjimu, sprendžiant iš daugybės įdomių klausimų ir pateiktų siūlymų. Itin įdomu buvo išklausti ukrainietės dr. Ninos Karavanskos (kalbėjusios ukrainietškai,

per vertėją) pranešimo. Ji, iškalbėjusi 4 metus sovietiniame Gulage, tik pernai atvyko į Ameriką.

Programos metu buvo rodomas slapta susuktas filmas. Retai matomuose vaizduose iš sovietinių kalėjimų ir psichiatrinų ligoninių daugelis asmenų, daugiausia žydų kilmės, kalbėjo sovietiniuose kalėjimuose, pasakoja sa vo įspūdžius. Deja, anglų kalba įrašytas garsas buvo beveik nesu prantamas. Prieš programą susirinkusieji buvo rengėjų skaniai pavaišinti. Simpoziumo rengėjos — Philadelphiajos Lietuvių motery klubo žmogaus teisių komisija — Sniega Jurskytė, Regina Raubertaitė, Rima Mironienė, Danutė Muraškaitė ir Violeta Bendžiūtė — vertos pagarbos ir padėkos už įdomų turiningą ir naudingą renginį.

LAISKAI "DRAUGUI"

PATIKSLINIMAS

Mano str. "Aktorius H. Kačinskas St. Petersburgs" (Draugas, 1980. X. 30) dėl netikatos informacijos įsivėlė klaidą: priešpaskutinėje pastraipoje paminėta, kad K. Donelaičio portretą nupiešė dail. V. Vaitiekūnas. Turi būti: "nupiešė O. Galvydienė". Malonkite šią pataisą netrukus įdėti. Būsiu labai dėkingas.

Vladas Kulbokas

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

Tel. — 337-1285

AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA

Ofisai: 700 North Michigan, Suite 409 Valandos pagal susitarimą

CEMENT - SEWERS ROOFING ELECTRIC RODDING

All Types of Sewer Work. Also Cement Work: Patios, Driveways, Sidewalks, Roofing & Chimney Work. No job too small. ALL WORK GUARANTEED. TEL — 788-9296

Reikia įrašyti testamentą angliškai šitaip: Lithuanian Foundation, a non-for-Profit, tax exempt, Illinois corporation, 2422 W. Marquette Road, Chicago, Illinois 60629

APIE TESTAMENTUS

Labai dažnai gana didelė lietuvių išeivių dalis atidėlioja testamentų sudarymą, o kai mirtis ištinka tuos vienišus asmenis, kurie neturi artimųjų, tai valdžia visa jų sunkiai uždirbtą turtą pasiima sau. O dar blogiau pasitaiko, kai sovietų agentai išreikalauja tikriems ar tariamiems giminėms jų palikimą, ir tie sunkiai uždirbtieji doleriai lieka Maskvoje. Jei jie būtų sudarę testamentą, tai nors dalį turto būtų galėję palikti lietuviškiems reikalams.

Todėl jau iš anksto reikia sudaryti testamentą pas advokatą, kad atėjus kritiškai valandai, sunkiai uždirbtos sutaupos nueitų kilniems reikalams.

Čia duodama keletas svarbių patarimų:

1. Nedaryk pats testamentą. Eik pas tokį advokatą, kuris yra susipažinęs su sovietinių įstatymų pretenzijomis į lietuvių palikimus ir žino, kaip tikrai sudaryti galiojantį testamentą.
2. Laikas nuo laiko pakeisk sudarytą testamentą, kuris atitiktų tavo pasikeitusias sąlygas bei pageidavimus.
3. Padaryk savo turto sąrašą, kuris, reikalui esant, būtų surandamas. Bet toks sąrašas negali būti testamentu dalis.
4. Parink tinkamus asmenis testamentą vykdytojais, kurie sąžiningai ir stropiai išpildytų tavo valią. Patartina paskirti ir testamentą vykdyto antrininkus (co-executors) — patikimus asmenis, bankų ar pasitikėjimo bendrovę (trust company). (Kai kuriais atvejais testamentą vykdytojas gali išnaudoti gautas teises ir eventualiai sumažinti paliktąjį Liet. Fondui turtą, kas jau pasitaikė praityje).
5. Vyras ir žmona abu turi sudaryti testamentus, o taip pat ir pavieniai asmenys.
6. Pasitark su advokatu apie būdus, kaip sumažinti jūsų palikimo valstybinius mokesčius.
7. Pasitark dėl valstybinių mokesčių sumažinimo, skiriant dalį palikimo labdaros organizacijoms. Tas palankia gali atsileipti ir į jūsų palikimą.

Baigiant tenka priminti, kad nereikia bijoti sudaryti testamentą iš anksto, nelaukiant sunkios ligos ar gilios senatvės. Rašant testamentą, reikia įrašyti angliškai L. Fondo pavadinimą šitaip: Lithuanian Foundation, a non-for-Profit, tax exempt, Illinois corporation, 2422 W. Marquette Road, Chicago, Illinois 60629.

Lietuvos tėvynės laisvės kovose kritę mūsų broliai partizanai atidavė savo gyvybę už Tėvynės laisvę, o mes atiduokime nors dalį savo trūsusio įgyto turto, užrašydami testamentu Liet. Fondui savo palikimą, kad lietuviškos laisvės kovos neužgestų šiame krašte, o Lietuvai atgavus laisvę, šios Lietuvių Fondui paaugotos sumos bus nuvežtos kaip mūsų kraiti nepriklausomai Lietuvai.

Lietuvių Fondo valdyba

P. S.

Lietuvių Fondo knyga - vardynas jau paruoštas ir tuoj po N. Metų bus perduotas spaustuven. Įmokėję įnašus iki N. Metų ir prisuntę nuotraukas, galės patekti į knygą.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

We'll help you make the right move.

JEI GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI

Kreipkitės į **BUDRAITIS REALTY CO.** 6600 S. Pulaski Road Tel. — 767-0600

Independently owned and operated

SIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax Notary Public 2951 WEST 63RD STREET Tel. 436-7878 ar 839-5568

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimai — Valdymas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS 6520 S. Kedzie Av. — 778-2233

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE NOTARY PUBLIC 4250 So. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ ĮKVIETIMAI, PIDOMI PILEITYBES PRAŠYMAI ir kitokie blankai.

MISCELLANEOUS

SOPHIE BARGUS

RADIO MEMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA Lietuvių kalba: nuo pirmadienio iki penktadienio perduodama nuo 4 val. p.p. iki 4:30 val. p.p. per tą pačią stotį. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Tel. 434-2413 1490 AM

7150 S. MAPLEWOOD AVE. CHICAGO, ILL. 60629

ISIGYKITE LIETUVIŠKAS VELIAVELES

Visuose lietuviškuose namuose turėtų būti lietuviška vėliava. Nėma vietos dažnai didesnei vėliavai iškabinti, bet galima laikyti mažą vėliavukę ant rašomojo stalo. Galima ir net padaryti graikią kombinaciją su Amerikos vėliavukę.

Dienraščio "Draugo" administracija gali pristatyti tokias mažas vėliavukes, kad Lietuvos vėliava plevesuotų jūsų namuose.

Tokios vėliavos kainuoja \$1.50, (reikia dar pridėti 8 ct. mokesčio ir 50 ct. už persiuntimą, jei gyvenate Illinois valstybėje). Užsakymus siųskite sekančiais:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

TAUTINIS MINTIES KELIU

Lietuvių tautininkijos istoriniai brožai. Redagavo Jonas Puskas ir Jonas Pranas Palinkaitis.

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos leidinys 1979 m. Kieti viršeliai, 416 pusl. Kaina su persiuntimu \$13.25. Il. gyv. dar pridėda 60 ct. valstijos mokesčių.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

MISCELLANEOUS

Ivairių prekių pasirašymas nebrangiai iš mūsų sandėlio. OSMOS PARCELS EXPRESS 2501 W. 69 St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI | LIETUVĀ

Tel. — 925-2737 Vytautas Valantinas

NAMŲ APSILDYMAS

Istatau naujus pečius ir vandens šildytuvus. Išvalau ir pakeičiu alyvinius pečius į gazinius. ALBIN BANYNS, Tel. 447-8806

A. VILIMAS MOVING

Apraustas perkraustymas įvairių atstumų Tel. 376-1882 arba 376-5006

SIUNTINIAI | LIETUVĀ

ir kitus kraštus NEZINSKAS, 4059 Archer Avenue Chicago, IL 60632, tel. 927-5900

VALOME KILIMUS IR BALDUS

Plaukame ir valkuojame visų rūšių grindis. BURNYS — Tel. RE 7-5165

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna aprauda. Priimame MASTER CHARGE ir VISA. Tel. — WA 5-8063

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vaisintuvai. Pardavimas ir Taisyimas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured. Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automatą gali kalbėti lietuviškai palikti pavarde ir telefonu.

SERAPINAS — 636-2960

Apimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiau aiškintomas lietuvių dienraštis, gi skelbtimų kainos yra visoms prisitaus.

Peraikite "Draugą" duokite jį kitiems pasiaktyti.

HELP WANTED — FEMALE

SECRETARY Small supply firm on the northwest side has a PART TIME position (9 A.M. - 1 P.M.) for a secretary with light typing skills (NO Shorthand). Our applicant must be alert and enjoy a variety of office duties including typing, filing, answering phones and some customer service work. This position may expand to a full time basis in the future. Call 583-3355 for Appointment

WHOLESALE JANITORS SUPPLY CO. 5117 N. KEDZIE

HELP WANTED — MALE & FEMALE

SAFETY SOCKET SCREW CORPORATION Has Immediate Openings For: • BROWN & SHARPE OPERATOR Set-Up & Operate. Steady Job, Overtime, Many Benefits. • #2 CINCINNATI CENTERLESS GRINDER Set-Up & Operate. • INSPECTOR TOP PAY FOR TOP MAN Must have some experience with threaded fasteners Many Benefits, Too Numerous To Mention. Must Speak English. CALL: LARRY WILLIAMS 6501 N. Avondale Avenue — 763-2020

ISNUOMIJAMA — FOR RENT

ISNUOM. kambarys, galima naudoti virtuve. Pageidaujama vid. amž. moteris, nerūkanti. Marquette Parke. Skambint 424-3565

DEMESIO

PREKYBININKO KELIU Jonas Karvelis Pristminimai 1905-1977

Didelio formato, 456 pusl. Kiet viršeliai. Autoriaus leidinys. Spaudė Morkūno spaustuve 1979. Kaina su persiuntimu \$13.60. Illinois gyventojai dar pridėda 73 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

VLADAS VAILIONIS

"LIKIMO AUDROSE" Romane aprašoma Dzukijos partizanų veikla. Knyga 344 pusl., kietais viršeliais. Įtraukta į U.S. Kongreso biblioteką. Kaina \$7.00.

Užsakymus siųsti "Draugą" adresu. Illinois valstijos gyventojai pridėda 5% mokesčių.

J. I. Kraševskio VITOLIO RAUDA

kurį "AUSROS" laikų veikėjai vadino lietuvių epu ir lygino HOMERO ILLIADAI. Vaizduoja lietuvių tautos priešistorinį gyvenimą. Iš lenkų kalbos vertė Povilas Gaučys. Knyga puošta 50 medžio raižinių dail. V. Smakausko atlikti 19 amž. pradžioje. 286 pusl. Kaina su persiuntimu \$6.30.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

HELP WANTED VYRAI

TOOL DESIGNER DIE CAST 5-7 years experience in the design of die cast and trim press tooling qualifies you as a candidate for this position. Other work includes tool vendor follow up. Both zinc and aluminum tool experience is desired. We offer an excellent salary and benefits. Please contact: Mr. Olson 345-4850

TELEDYNE ABCO DIE CASTING 2080 N. 15th Ave. Melrose Park, Illinois 60160 Equal Opportunity Employer

LIETUVIŲ NAMUOSE

877 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

PIRMOJI KULTūros DARBUOTOJŲ KONFERENCIJA CLEVELANDE — LAPKRIČIO MEN. 22-23

Opera "ČIČINSKAS"

Laukiame visų, kuriems rūpi lietuviška kultūra ir jos kūrėjas.

Rengia JAV LB KULTŪROS TARYBA

Kultūros konferencijos

prelegentas -

PROF. TOMAS VENCLOVA

MOSŲ KOLONIJOSE

Putnam, Conn.

MOKSLEIVIŲ

ATEITININKŲ KURSAI

Spalio 10 — 13 dienomis, Putname, vyko moksleivių ateitininkų kursai. Dalyvavo 20 kursantų iš rytinių Amerikos valstijų. Kursams vadovavo: P. Tutinas, A. Ciuberkis, Ivaškaitė, J. Viesulienė, prisidedant seselei Margaritai Bareikaitei. Įdomias paskaitas skaitė: kun. St. Yla, prof. S. Sužiedėlis, J. Viesulienė, Kulbienė, prof. M. Vaitienė, A. Mažiulis. Kai kurios paskaitos buvo labai aukšto lygio ir gaila kad jų negalėjo išgirsti platesnė visuomenė.

Antrąjį kursų vakarą kursantai suruošė meno ir literatūros vakarą, kuriame ypatingai gerai interpretuota V. Mačernio "Septintoji vizija". Koncertinę dalį atliko solistė R. Mastienė, akompanuojant D. Sakaitė (abi menininkės tuo metu buvo Putname).

Ta proga lituanistui A. Mažiuliui padedant, buvo suruošta lietuviškos, ypač katalikiškosios ir ateitinikiškosios spaudos parodė.

Neužmiršta buvo ir religinė dalis, laiks nuo laiko susikaupiant maldoms.

PAGERBTAS ANTANAS KUČAS

Prof. A. Kučas, jau keliolika metų gyvenęs Putname seselių globoje, šventė savo 80 metų amžiaus sukaktį. Buvusio Vilniaus universiteto docento A. Vasaičio namuose, Thompsono, spalio 19 buvo suruoštas profesoriaus pagerbimas kuriame dalyvavo apie 20 asmenų. Pagerbimo metu prisiminti kai kurie prof. Kučo gyvenimo ir veiklos įvykiai. A. Vasaitis, sveikindamas profesorį, priminė jo monumentalius veikalus, k. a.: "Amerikos Lietuvių Istorija", "Jurgis Matulaitis" ir kt. ir linkėjo profesoriui dar neužmesti plunksnos. Kun. S. Yla, kartu su prof. buvęs nacių koncentracijos stovykloje, priminė kai kuriuos linksmus ir liūdnus nuotykius stovykloje ir iš jos išėjus. Dr. J. Kriaučiūnas sveikino prof. pasirinkimu gyventi Putname ir intelektualiai praturtintu vietinė lietuvių koloniją. Seselė Augusta Sereikytė priminė prof. veiklą Lietuvoje, ypač katalikų sąjūdyje ir spaudoje. Prof. Kučas visiems padėjo už sveikinimus ir linkėjimus ir sakė dar šį tą rašas.

Pagerbimas baigtas visų sugie dotu "Ilgiausių metų" ir pabėdravimu, su šampano taurės pakėlimu ir užkandžiais.

TVARKOMA ALKA

Amerikos Lietuvių kultūros archyvas "Alka" prašytos subsidijos iš JAV valdžios ištaigų negavo, bet dosnių rėmėjų aukos leidžia pamažu testuoti archyvo tvarumą.

us apdraudę nuo ugnies ir antombilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Telef. — GA 4-8654

HOLIDAY SPECIAL
1/2 PRICE ON PERMS
FOR MEN and WOMEN
Reg. \$30.00, Now \$15.00
Good Until December 9
with Coupon Only

Open Mon. thru Fri. 7:30 A.M.
Last appointment 6 P.M.
MIDLAND HAIRSTYLING
178 West Adams — Room 1625
Phone: 372-0040 - 332-1200

Laukiama daugiau lietuvių paramos, kad galima būtų testuoti Alkos tvarkymo darbus.

LB APYLINKĖS VEIKLA

LB pirmininko pastangomis buvo parašyta nemažai laiškų prez. Carteriui, Vyriausiam prokuroriui, patarėjui Brzezinskiui, prašant panaikinti kaltinimus prieš 18 lietuvių, demonstravusių Washingtone, kur jie prisirakino prie Sovietų ambasados. Pasiūsta pinigų jų bylai vesti.

Rinkliava LB švietimo reikalams rugsėjo mėn. buvo sėkminga: surinkta 173 dol. ir pasiūsta centrui. Ačiū aukojusiems.

SERGA

Prel. Pranciškus Juras, Alkos steigėjas, daugelio lietuviškų darbų rėmėjas, vienai serga ir dabar gydomas vietos ligoninėje, bet jo sveikata vis silpnėja. Pasigenda ma jo darbo rankų ir rūpestio.

J. Kr.

A. + A.

RAPOLAS NORVAIŠA

Mirus mylimam tėveliui 102 metų amžiaus jo dukros globoje Vilniuje, pavergtoje Lietuvoje, reiškiamas jo dukrai sesei šaulei IRENAI JANUŠAUSKIENEI-NORVAISAITEI gilia užuojautą ir kartu liūdime.

Juozo Daumanto saulų kuopos moterų vadovė JUDITA PASKAUSKIENE
sesės šaulės: BIRUTĖ TOMPAUSKIENE
STASE VERBYLIENE, ANNA MAKER-NE
MARCELE UKSIENE, VLADĖ TUMENIENE
MARIJA STORONIENE ir kt.

Mirus

A. + A.

VIKTORIJAI KAZAKEVICIENEI, jos vyrui ir šeimai reiškiamas giliausia užuojautą.

Lietuvos Didžiosios Kunigaištienės Birutės Draugijos Los Angeles skyr. narės.

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

A. + A.

VIKTORUI REPEIKAI mirus,

jo motinai, žmonai su dukromis, mieloms seserims BRONEI KREMERIENEI ir EMILIJAI VALANCIENEI su šeimomis reiškiamas nuoširdžią užuojautą.

ELENA ir KAZIMIERAS KARVELIAI

ELENA ir ANTANAS RASYTINIAI

A. + A. JUSTINUI PUSDEŠRIUI

mirus,

jo žmonai ir visai šeimai reiškiamas nuoširdžią užuojautą.

ANGELE ir HENRIKAS DODOS

Mylmai Motinai mirus,

v. s. LIUDUI RAMANAUSKUI,

jo šeimai ir artimiesiems reiškiamas gilia užuojautą.

LITUANICOS TUNTAS

Mielą ANGELE KATELYTE - LAWLER, mirus močiutei

A. + A. JULIJAI STEPONAITIENEI,

užjaučiame ir maldoje jungiamės.

BALTIMORES

ATEITININKAI SENDRAUGIAI

A. + A. VIKTORUI REPEIKAI mirus,

jo seserims BRONEI KREMERIENEI ir EMILIJAI VALANCIENEI su šeimomis nuoširdžią užuojautą reiškiamas.

SEVERINA ir NARDIS JUŠKAI

STELLA ir AUGUSTAS PAŠKONIAI

A. + A. ALB. TURNEVICIUI mirus,

mūsų klubo narę, jo dukterį ELENĄ JUODIENĘ, ženą STASĮ ir ANČUKUS, ir žmoną ADELINĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

CHICAGOS ANGLIJOS - BRITANJOS

LIETUVIŲ KLUBAS

A. + A.

Julijai Malakauskienei - Steponaitienei

mirus, jos dukrai ANGELEI KATELEIENEI, kitiems giminiams bei artimiesiems reiškiamas nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

STASE ir JUOZAS BACEVICIAI

Mielam mokslo draugui

A. + A. VIKTORUI REPEIKAI mirus,

ilūdesio prislėgtoms: MOTINAI, žmonai BARBARAI, dukrelėms VIKTORIJAI ir ANN, seserims BRONEI KREMERIENEI ir EMILIJAI VALANCIENEI su šeimomis bei artimiesiems reiškiamas nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

MOKSLO DRAUGAI TELSIUOSE

Sibiro tremtiniui

A. + A. PRANUI MOTUŠIUI

Šilutėje mirus, liūdinčius jo mielus brolius KAZIMIERĄ, KOSTĄ MOTUŠIUS ir kitus gimines, šeimos narius okup. Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

KAROLINA ir KOSTAS BRUŽAI

Perskaitytė Draugą, duokite jį kitiems pasiskaityti.